

Брюксел, 10 май 2019 г.
(OR. en)

7672/2/19
REV 2

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Съвета
№ док. Ком.:	15011/18
Относно:	Чиста планета за всички: европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика – селскостопански аспекти – <i>Обмен на мнения</i>

1. На 28 ноември 2018 г. Комисията прие съобщението „Чиста планета за всички: европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика“.
2. Съобщението беше представено на Съвета на 19 декември 2018 г. (Енергетика) и на 20 декември 2018 г. (Околна среда). Ориентационните дебати в Съвета се състояха на 18 февруари 2019 г. (Конкурентоспособност), 4 март 2019 г. (Енергетика) и 5 март 2019 г. (Околна среда). Европейският съвет обсъди изменението на климата на 21 и 22 март 2019 г.¹

¹ Док. 1/19.

3. От януари 2019 г. насам работна група „Околна среда“ обсъжда съобщението и съпътстващия го задълбочен анализ. Делегатите от работна група „Хоризонтални селскостопански въпроси“ (реформа на ОСП) бяха поканени да присъстват на заседанието на работна група „Околна среда“ от 5 февруари 2019 г., на което Комисията представи селскостопанските аспекти на съобщението и задълбочения анализ.
 4. Председателството има намерение да проведе обсъждания във всички имащи отношение състави на Съвета относно приноса на съответните области на политика, за които отговарят, към цялостната визия.
 5. Като ориентир за обмена на мнения сред министрите на заседанието на Съвета по селско стопанство и рибарство на 14 май 2019 г. председателството изготви информационен документ и въпрос в приложението към настоящата бележка.
-

Чиста планета за всички: стратегическа дългосрочна визия за неутрална по отношение на климата икономика – селскостопански аспекти

Документ на председателството и въпрос към министрите

1. Селското стопанство може да играе важна роля в процеса на прехода на ЕС към неутрална по отношение на емисиите на парникови газове икономика. В съобщението се признава съществената роля на селското стопанство, предвид че то поражда около 10% от емисиите на парникови газове в ЕС. Същевременно селското стопанство, както и горското, представлява поглътител на въглерод. През октомври 2014 г. Европейския съвет заключи, че следва да се отчетат многобройните цели на сектора на селското стопанство и земеползването с техния по-малък потенциал за смекчаване на последиците от изменението на климата, както и необходимостта да се осигури съгласуваност между целите на ЕС в областта на продоволствената сигурност и изменението на климата. Настоящата обща селскостопанска политика вече допринася за постигането на свързаните с климата цели, а предложенията за бъдещата ОСП са дори още по-амбициозни в това отношение. Преходът към неутрална по отношение на климата икономика предвижда промени в сектора на селското стопанство, чрез които ЕС едновременно ще гарантира продоволствена сигурност и ще работи за постигането на свързаните с климата цели.
2. ЕС винаги е стоял начело на усилията за справяне с причините за изменението на климата и се стреми да предприема съгласувани мерки в световен мащаб в рамките на Парижкото споразумение. За тази цел през юни 2017 г. Европейският съвет категорично потвърди ангажимента на ЕС и неговите държави членки към целите на Парижкото споразумение, а на 22 март 2018 г. прикани Европейската комисия да представи до края на първото тримесечие на 2019 г. предложение за стратегия за дългосрочно намаляване на емисиите на парникови газове на ЕС в съответствие с Парижкото споразумение, като се вземат предвид националните планове.

3. На 28 ноември 2018 г. Комисията прие съобщението „Чиста планета за всички: европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика“². Съобщението представя визията за дългосрочния принос на ЕС за постигането на целите на Парижкото споразумение. Съобщението има за цел да постави началото на широк дебат с участието на вземащите решенията и гражданите на Европа за това как Европа следва да се подготви за периода до 2050 г.

Въз основа на това ЕС би трябвало да е в състояние до 2020 г. да приеме и представи своята дългосрочна стратегия на РКООНИК в съответствие с изискванията на Парижкото споразумение.

4. В съобщението се подчертават необходимите промени във всички сектори на икономиката, включително в този на селското стопанство, за да се постигне преход към икономика с нулеви нетни емисии на парникови газове. Според документа преходът следва да бъде социално справедлив както за гражданите, така и за регионите, да увеличи конкурентоспособността и да осигури устойчив растеж и работни места.
5. Комисията е разработила осем сценария за ЕС, чрез които да се постигне намаляване на емисиите на парникови газове в порядъка от -80% до 2050 г. (в сравнение с 1990 г.) до нулеви нетни емисии до 2050 г. Подчертава се, че секторите на селското и горското стопанство са уникални поради способността си да поглъщат CO₂ от атмосферата. Тези годишни количества понастоящем са значителни и се изразяват в нетно поглъщане на около 300 млн. тона CO₂ в ЕС. Това количество обаче не е достатъчно, за да компенсира останалите емисии, ако не се предприемат допълнителни мерки за засилване на ролята на нашата земя. Поради това е необходимо да се разгледат допълнителни мерки за устойчиво доставяне на биомаса и същевременно за засилване на природната способност за поглъщане или за комбинирането ѝ с улавяне и съхранение на въглеродния диоксид, които мерки могат да доведат до по-големи отрицателни емисии. В съобщението се посочва, че постигането на нулеви нетни емисии на парникови газове ще изисква оптимално използване на потенциала на технологичните и свързаните с кръговата икономика варианти и широкомащабно въвеждане на естествени поглъщатели на въглерод като земята, включително в секторите на селското и горското стопанство.

² Док. 15011/18.

6. В съобщението се описват седем компонента, чрез които да се осигури преход към икономика с нулеви нетни емисии на парникови газове, един от които е по-пряко свързан със селското стопанство от останалите, а именно пълноценното извличане на ползите от биоикономиката и създаването на въглеродни поглътители от основно значение. За този компонент се посочва, че с увеличаването на населението на ЕС селското и горското стопанство ще трябва да осигуряват достатъчно храна, фураж и влакна. Емисиите на различни от CO₂ парникови газове от селското стопанство могат да бъдат намалени чрез ефективни и устойчиви методи на производство.

Цифровизацията и интелигентните технологии са в основата на прецизното земеделие. Иновациите играят все по-важна роля и способстват за увеличаване на производителността. Запасите от въглерод в селскостопанските почви могат да бъдат увеличени например чрез нулева обработка на почвата и използване на покривни култури. Поддържането и по-нататъшното увеличаване на природната способност за поглъщане на горите, почвите и земеделските земи е от решаващо значение.

Друг един компонент, а именно конкурентоспособната промишленост на ЕС и кръговата икономика като ключов фактор за намаляване на емисиите на парникови газове, е свързан с ефективното използване на суровините и биомасата.

7. Дългосрочната визия на Комисията предполага въвеждане на благоприятна рамка за стимулиране на прехода в дългосрочен план. Сред компонентите на тази рамка са научните изследвания, иновациите и инвестициите. По отношение на икономическото и социалното въздействие се подчертава, че селските райони ще трябва да поддържат достатъчно квалифицирана работна сила, за да се справят с нарастващите и променящи се нужди в секторите на селското и горското стопанство, като същевременно населението в селските райони ще намалява.
8. Във визията на Комисията се очертават редица приоритети от първостепенно значение, които да бъдат водещи в прехода към неутрална по отношение на климата Европа. Един от тях е следният: насърчаване на устойчивата биоикономика, разнообразяване на селското стопанство, животновъдството, производството на аквакултури и производството на горското стопанство, допълнително увеличаване на производителността едновременно с адаптиране към изменението на климата, опазване и възстановяване на екосистемите и гарантиране на устойчивото използване и управление на земята, водните и морските ресурси.

9. В съобщението се призовават всички европейски и национални политически фигури, заинтересованите страни в частния сектор и европейските граждани да вземат активно участие в дебата и в набелязването на мерки за изграждане на конкурентоспособна икономика с ниски въглеродни нива, като имат предвид както предизвикателствата, така и възможностите.
10. Многогранната и интердисциплинарна визия, представена в съобщението, изисква съгласувани действия в множество сфери, сред които селското стопанство наред с енергетиката и транспорта са най-важните.
11. В съобщението всички имащи отношение състави на Съвета се приканват да проведат обширни ориентационни дебати относно приноса на съответните области на политика, за които отговарят, към цялостната дългосрочна визия за прехода на ЕС към конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика. В този контекст министрите на селското стопанство се приканват да обсъдят свързаните със селското стопанство ключови елементи на съобщението.
12. Обменът на мнения в Съвета (Селско стопанство и рибарство) има за цел да очертае стъпки към ключовите стратегически насоки и да изследва визията на държавите членки за периода до 2050 г. въз основа на приетите цели за периода до 2030 г.

Въпрос

Смятат ли министрите, че в съобщението на Комисията „Чиста планета за всички“ е зададена правилната посока за дългосрочния принос на ЕС към постигането на целите на Парижкото споразумение по отношение на секторите на селското стопанство и горското стопанство? В този контекст кои според министрите са областите, които най-спешно се нуждаят от действия в селскостопанската политика на национално равнище и на равнището на Съюза?